

27.01.2016

Kokousaika Keskiviikko 27.01.2016 kello 16:00 - 17:51

Kokouspaikka Toinen linja 7, 4. krs.

Läsnä

Jäsenet

Rantanen, Tuomas	puheenjohtaja
Simonen, Riina	varapuheenjohtaja
Kokkila, Kimmo	
Kälviä, Kari	
Lehtinen, Ari	
Oka, Sakari	
Syrjälä, Marjaana	
Tamminen, Lilja	
Vepsä, Sinikka	

Muut

Luukkainen, Hannele	kaupunginhallituksen edustaja
Judström, Yrjö	hallintojohtaja
Jurva, Toni	yksikön johtaja
Kuukankorpi, Arttu	yksikön johtaja
Lehmuskoski, Ville	toimitusjohtaja
Lähdetie, Artturi	yksikön johtaja
Rajakallio, Karoliina	yksikön johtaja
Maunuksela, Elina	viestintäpäällikkö
Mutka, Rain	hallintopäällikkö
Päivärinta, Ari	asiantuntija
	Paikalla: 4-5§

Puheenjohtaja

Tuomas Rantanen	6-22 §
-----------------	--------

Esittelijät

Ville Lehmuskoski	toimitusjohtaja
	6-12 §
Artturi Lähdetie	yksikön johtaja
	13-15 §
Karoliina Rajakallio	yksikön johtaja
	16 §

27.01.2016

	Yrjö Judström	hallintojohtaja 17-22 §
Pöytäkirjanpitäjä	Rain Mutka	hallintopäällikkö 6-22 §

27.01.2016

---

§	Asia	
6	Tj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
7	Tj/2	Johtokunnan kokouksessa 16.12.2015 tehtyjen päätösten täytäntöönpano
8	Tj/3	HKL:n toimitusjohtajan sijaisten määrääminen
9	Tj/4	Liikelaitoksen sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2015
10	Tj/5	HKL:n vuoden 2016 tulosbudjetin hyväksyminen ja talousarvion noudattamisohjeet 2016
11	Tj/6	Voestalpine VAE GmbH:n hankintoaikaisuvaatimus raitiotieratojen vaihteiden kielisovitusten hankinnasta
12	TJ/7	Tieto Finland Oy:n hankintoaikaisuvaatimus metron kokonaisturvallisuuden tilannekuvajärjestelmän hankinnasta
13	1	HKL:n arkkitehti- ja pääsuunnittelutehtävien puitejärjestelyn tilaaminen
14	2	Sähkö-, tele-, turva- ja automaatio-, sekä erityissähköjärjestelmien suunnittelutöiden tilaaminen
15	3	HKL:n Herttoniemen metroaseman peruskorjauksen ja bussiterminaalin arkkitehti- ja pääsuunnittelutehtävien tilaaminen
16	1	Liikennelaitos -liikelaitoksen lausunto valtuustoaloitteesta, jossa esitetään Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemeksi
17	1	Liikennelaitoksen pääkassan tarkastukset vuonna 2015
18	2	HKL-Liikelaitoksen varastojen vuositarkastukset 2015
19	3	Toimivalta hankintoja, urakoita ja muita palveluita koskevista sopimuksista päätettäessä
20	4	Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat
21	5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
22	6	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

27.01.2016

Tj/1

§ 6

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla johtokunta päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Tammisen ja Syrjälän sekä varatarkastajiksi jäsenet Kokkisen ja Lehtisen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.01.2016

Tj/2

§ 7

Johtokunnan kokouksessa 16.12.2015 tehtyjen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi kaupunginjohtajan päätöksen 21.12.2015, ettei ota käsiteltäväkseen johtokunnan kokouksessa 16.12.2015 käsiteltyjä asioita.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.01.2016

§ 8

HKL:n toimitusjohtajan sijaisten määrääminen

HEL 2016-000297 T 00 01 00

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti, kumoten asiassa aikaisemmin tekemänsä päätökset, että toimitusjohtajan estyneenä tai poissa ollessa hoitavat toimitusjohtajan tehtäviä 1.1.2016 alkaen

- Yhteiset palvelut -yksikön hallintojohtaja Yrjö Judström
- Infra ja kalusto -yksikön johtaja Artturi Lähdetie
- Liikennöintiyksikön johtaja Arttu Kuukankorpi
- Toiminnanohjausyksikön johtaja Karoliina Rajakallio
- Kunnossapitoyksikön johtaja Toni Jurva
- Yhteiset palvelut -yksikön hallintopäällikkö Rain Mutka

tässä sijaisuusjärjestyksessä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Ao. henkilöt
Yksiköiden sihteerit

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

27.01.2016

Tj/3

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Ao. henkilöt
Yksiköiden sihteerit

27.01.2016

§ 9

Liikelaituksen sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2015

HEL 2016-000559 T 02 02 01

Päätös

Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi HKL:n sitovien tavoitteiden toteutumisen vuonna 2015 ja lähettää sen tiedoksi kaupunginkansliaan.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Yleistä

Kaupunginhallituksen vahvistamien vuoden 2015 talousarvion noudattamisohjeiden mukaan lauta- tai johtokunnan on annettava selvitys laituksen toteutumatta jääneistä sitovista tavoitteista siten, että selvitykset voidaan käsitellä kaupunginvaltuustossa ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista kaupunginhallituksessa.

Vuoden 2015 talousarviossa HKL:n sitovat toiminnalliset tavoitteet olivat:

- Tilikauden tulos vähintään nolla.
- Raitio- ja metrolikenteen asiakastyytyväisyys vähintään vuoden 2013 tasolla (Raitio 2013: 3,96; metro 2013: 3,99).
- Raitiolikenteen luotettavuus 99,85 % (2013: 99,87) ja metrolikenteen 99,96 % (2013: 99,96).

27.01.2016

- Metroasemat ovat siistit ja odottamisolosuhteet raitiovaunupysäkeillä ovat hyvät, tavoite 3,72 (2013: 3,70).

HKL:n on saavuttamassa kuudesta (6) sitovasta tavoitteesta viisi (5). Ainoastaan raitioliikenteen luotettavuustavoite jäi hieman tavoitteesta.

Tilikauden tulosta koskeva tavoite

HKL saavuttaa tulostavoitteen. Tilikauden taloudellinen tulos tulee olemaan budjetoitua parempi. Lopullinen tulos selviää, kun HKL:n tilinpäätös valmistuu helmikuussa 2016.

Asiakastyytyväisyyttä koskeva tavoite

Asiakastyytyväisyydestä saavutettiin sekä raitioliikenteessä että metroluokassa.

Raitioliikenteessä asiakastyytyväisyys oli 4,02, kun tavoite oli 3,96. Suurimpina syinä asiakastyytyväisyyden paranemiseen olivat panostaminen kuljettajien asiakaspalvelu- ja ajotapakoulutukseen sekä matalalattiaisen kaluston lisääminen ja kaluston siisteys.

Metroluokassa asiakastyytyväisyys oli 4,21, kun tavoite oli 3,99. Paranevista tapahtui melko tasaisesti kaikissa mitatuissa osatekijöissä.

Liikenteen luotettavuutta koskeva tavoite

Luotettavuustavoite saavutettiin metroluokassa, mutta raitioliikenteessä tavoitteesta jätiin hieman.

Metroluokassa lähdöistä ajettiin 99,98% eli tavoite ylittyi. Luotettavuudessa saavutettiin metron historia korkein arvo.

Metroluokassa 0,01 prosenttiyksikön ajamattomuus tarkoittaa, että lähtöjä jää ajamatta 17 kpl.

Raitioliikenteessä luotettavuus oli 99,78 %, kun tavoitteeksi oli asetettu 99,85 %. Luotettavuus laski edellisestä vuodesta. Tavoite saavutettiin kuukausitasolla kuutena kuukautena. Suurimpina syinä luotettavuuden heikkenemiseen oli kesäkauden kuljettajapula, mikä johtui oletettua suuremmasta poistumasta sekä normaalia lyhyemmän kesäaikataulukauden aiheuttamasta haasteesta lomasuunnitteluun.

Raitioliikenteessä 0,01 prosenttiyksikön ajamattomuus tarkoittaa, että ajamatta jää 90 kpl lähtöjä. Raitioliikenteen luotettavuuden jääminen 99,78 %:in tavoitteeksi asetetun 99,85 %:n sijasta tarkoittaa, että ajamatta jäi yhteensä noin 630 lähtöä verrattuna tavoitteena olevaan luotettavuustasoon.

27.01.2016

Tj/4

Asemien ja pysäkkien siisteyttä koskeva tavoite

Asetettu tavoite saavutettiin. Tulos oli 3,82 vuonna 2015, kun tavoite oli 3,72.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 7 A
Helsinki 53
www.hkl.fi

Puhelin

+358 9 310 1071

Faksi

+358 9 310 35051

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI3280001301351509

Alvnro

FI02012566

§ 10

HKL:n vuoden 2016 tulosbudjetin hyväksyminen ja talousarvion noudattamisohjeet 2016

HEL 2016-000561 T 02 02 00

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä HKL:n vuoden 2016 tulosbudjetin ja merkitä tiedoksi kaupunginhallituksen hyväksymät vuoden 2016 talousarvion noudattamisohjeet.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HKL Tulosbudjetti 2016.pdf
- 2 Talousarvion noudattamisohjeet 2016 A.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Yleistä

Esityslistan liitteenä on jaettu johtokunnan jäsenille HKL:n vuoden 2016 tulosbudjetti, joka sisältää HKL:n tavoitteet, tulos- ja rahoituslaskelmat sekä investointi- ja henkilöstösuunnitelman.

HKL:n organisaatorakenne muuttui 1.1.2016 alkaen. HKL:n uudet toimintayksiköt ovat HKL-Liikennöintiyksikkö, HKL-Infra ja kalusto, HKL-Kunnossapito, HKL-Toiminnanohjaus sekä HKL-Yhteiset palvelut.

HKL:n tulosbudjetti 2016 on tehty uuden organisaatorakenteen mukaisesti. HKL:n talousarvio 2016, joka hyväksyttiin HKL:n johtokunnassa

27.01.2016

elokuussa 2015, tehtiin vielä HKL:n vanhan organisaatorakenteen mukaisesti. HKL:n laskentajärjestelmä on muuttunut uudessa organisaatiossa, koska aikaisemmin HKL koostui kolmesta HKL-yrityksestä, mutta uudessa organisaatiossa on vain yksi HKL-yritys, jonka alla uudet yksiköt toimivat. Muutoksen takia HKL:n talousarvion ja tulosbudjetin kaikki tulo- ja menoerät eivät ole täysin vertailukelpoisia. Jatkossa HKL:llä on yksi tase, kun aikaisemmin HKL:n yksiköillä oli omat taseensa ja lisäksi HKL-konsernin tase.

Vuonna 2016 metrolienteessä tapahtuu isoja muutoksia. Länsimetron liikenne käynnistyy elokuussa 2016. HKL tulee vastaamaan länsimetron liikennöinnistä ja radan ylläpidosta, lisäksi HKL vastaa isännöitsijänä uusien metroasemien ylläpidosta. HKL:n ja Länsimetro Oy:n neuvottelut yhteistyösopimuksesta, jolla HKL ottaa huolehtiakseen länsimetron joukkoliikenneinfrastruktura, ovat parhaallaan menossa.

Raitioliikenteen osalta toteutetaan kesällä 2016 linjaa 5 koskeva linjastouudistus.

HKL:n liikevaihto nousee 16,8 % vuoden 2015 tasosta, mikä johtuu pitkälti länsimetron liikenteen alkamisesta elokuussa 2016. Länsimetron liikenteen alkaminen nostaa liikennöintikorvausta sekä länsimetron infra nostaa infrakorvausta HSL:ltä sekä suoraa tukea kaupungilta. Vastaavasti länsimetron liikenteen alkaminen näkyy tuloslaskelman eri menoerissä.

HKL:n investoinnit ovat 198,2 milj. euroa eli 11,7 milj. euroa talousarviota pienemmät. Vuoden 2016 suurimmat investointikohteet ovat uudet metrovaunut 81,5 milj. euroa, uudet raitiovaunut 35,6 milj. euroa, uusien raitiovaunujen optiohankinnan ennakkomaksut 6,9 milj. euroa ja Myllypuron metroaseman peruskorjaus 5,6 milj. euroa.

Tulosbudjetin sitovat tavoitteet

Tulosbudjetin sitovat tavoitteet ovat samat kuin talousarviossa 2016 eli seuraavat:

- Tilikauden tulos vähintään nolla.
- Raitio- ja metrolienteen asiakastyytyväisyys vähintään vuoden 2014 tasolla (Raitio 2014: 4,01; Metro 2014: 4,17).
- Raitioliikenteen luotettavuus on 99,87 % (2015: 99,78) ja metrolienteen 99,96 % (2015: 99,98).
- Metroasemat ovat siistit ja odottamisolosuhteet raitiovaunupysäkeillä ovat hyvät, tavoite 3,78 (2015: 3,82).

Tulosbudjetin käyttötalous

Postiosoite
PL 1400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53
www.hkl.fi

Puhelin
+358 9 310 1071
Faksi
+358 9 310 35051

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI3280001301351509
Alvno
FI02012566

27.01.2016

HKL:n liikevaihto on 179,0 (2015e: 153,3) milj. euroa vuonna 2016. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista raitioliikenteestä 51,1 (2015e: 49,9) milj. euroa, metroluikenteestä 32,5 (2015e: 25,1) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteestä 3,6 (2015e: 3,6) milj. euroa eli yhteensä 87,2 (2015e: 78,6) milj. euroa.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 75,1 (2015e: 63,6) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää raitio-, metro-, bussi-, juna- ja lauttaliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja.
- Helsingin kaupungilta saatavasta infratuesta 16,6 (2015e: 10,9) milj. euroa, jolla katetaan se osuus infrakuluista, joita HSL ei maksa HKL:lle.
- Muista myyntituotoista 0,2 (2015e: 0,2) milj. euroa, joka sisältää raitioliikenteen tilausajotuottoja.

Valmistusta omaan käyttöön on 4,9 (2015e: 5,0) milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot, 16,1 (2015e: 15,6) milj. euroa, koostuvat pääosin vuokra- ja mainostuloista. Vuonna 2016 tuloissa on mukana laskutusta Länsimetro Oy:ltä länsimetron asemien isännöinnistä.

Aineita ja tarvikkeita on budjetoitu 17,4 (2015e: 15,1) milj. euroa. Suurin erä on sähkökulut 10,6 (2015e: 8,2) milj. euroa.

Palvelujen ostoihin on budjetoitu 55,0 (2015e: 47,1) milj. euroa. Suurimmat yksittäiset menoerät ovat vartiointi 5,7 (2015e: 4,4) milj. euroa, asiantuntijapalvelut 4,4 (2015e: 3,1) milj. euroa, liikennevälineiden korjaukset ja huollot 4,2 (2015e: 3,8) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteen korvaus 4,1 (2015e: 3,8) milj. euroa.

Palkkojen ja palkkioiden arvioidaan olevan 47,3 (2015e: 42,2) milj. euroa. Henkilösivukulut ovat yhteensä 15,7 (2015e: 14,0) milj. euroa. HKL:n henkilömäärä nousee länsimetron käynnistymisen myötä. Uusia kuljettajia koulutetaan 72 henkilöä ennen länsimetron liikenteen alkamista.

Poistot ovat 43,1 (2015e: 35,1) milj. euroa vuonna 2016. Poistotasoa nostaa erityisesti uusien metrovaunujen käyttöönotto länsimetron liikennettä varten, uusien raitiovaunujen poistot sekä HKL:n nykyisen kulunvalvontajärjestelmän poistot. Poistotaso nostavat myös metroasemien ja raitioratojen peruskorjaukset.

Liikeliijäämä on 23,7 (2015e: 26,6) milj. euroa.

27.01.2016

Investointeihin kohdistuvia korkokuluja on 4,5 (2015e: 4,2) milj. euroa vuonna 2016. Metrovaunujen hankintoihin kohdistuu korkokuluja 1,0 milj. euroa ja raitiovaunujen 0,9 milj. euroa. Tuotanto- ja infrainfrainvestointien korkovaikutus on 2,6 milj. euroa.

HKL maksama tuottotavoite pääomalle A on 9 % eli 8,4 milj. euroa vuodessa. Lisäksi HKL palauttaa Helsingin kaupungille HSL:ltä laskutetut infraomaisuuden korkotuotot 13,4 (2015e:11,5) milj. euroa. Vastaavat korkotuotot ovat tulona HKL:n liikevaihdossa.

Poistoerojen vähennyksiä on budjetoitu 2,7 (2015e: 2,5) milj. euroa. Investointivarausten lisäyksiä ei ole budjetoitu vuodelle 2016.

Tulosbudjetin investoinnit ja rahoituslaskelma

HKL:n investoinnit ovat 198,2 milj. euroa. Vuoden 2016 suurimmat investointikohteet ovat uudet metrovaunut 81,5 milj. euroa, uudet raitiovaunut 35,6 milj. euroa, uusien raitiovaunujen optiohankinnan ennakkomaksut 6,9 milj. euroa ja Myllypuron metroaseman peruskorjaus 5,6 milj. euroa.

Uutta ulkopuolista lainaa nostetaan 207,5 milj. euroa vuonna 2016. Talousarviossa lainamäärä oli 221,5 milj. euroa.

Talousarvion noudattamisohjeet 2016

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 2.12.2015 Helsingin kaupungin talousarvion vuodeksi 2016 ja taloussuunnitelman vuosiksi 2016-2018. Kaupunginhallitus antoi ohjeet talousarvion toteuttamisesta 7.12.2015. Kaupunginhallituksen hyväksymät talousarvion noudattamisohjeet vuodelle 2016 ovat esityksen liitteenä.

Noudattamisohjeissa todetaan mm., että talousarvio on toiminnan lähtökohtana ja lauta- ja johtokunnilta sekä virastoilta edellytetään taloudellisen kehityksen seuraamista ja tarvittaessa valmiutta sopeuttaa toimintansa muuttuvissa tilanteissa talousarvion mukaiseksi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

27.01.2016

Tj/5

-
1	HKL Tulosbudjetti 2016.pdf
2	Talousarvion noudattamisohjeet 2016 A.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.01.2016

§ 11

Voest Alpine VAE GmbH:n hankintaoikaisuvaatimus raitiotieratojen vaihteiden kielisovitusten hankinnasta

HEL 2015-010623 T 02 08 01 00

Päätös

Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunta päätti esityksessä mainituilla perusteilla hylätä Voest Alpine VAE GmbH:n ("VAE") hankintaoikaisuvaatimuksen koskien johtokunnan päätöstä 8.10.2015 (169 §) raitiotieratojen vaihteiden kielisovitusten hankinnasta.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jussi Ratsula, lakimies, puhelin: 310 35045
jussi.ratsula(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankintaoikaisuvaatimus.pdf

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Tarjouskilpailuun osallistuneet

Hankinta
Infrapäällikkö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Johtokunta on 8.10.2015 (169 §) päättänyt oikeuttaa HKL:n hankki-
maan raitiotieradan urakiskovaihteita (40 kpl) ja kiskonliikuntalaitteita (4
kpl) halvimman tarjouksen tehneeltä Vossloh Nordic Switch Systems

27.01.2016

Ab:ltä ("Vossloh"). Hankinnan kokonaishinta on 612 000 euroa (alv 0 %). Hankinta toteutetaan vuoden 2015 ja kevään 2016 aikana niin, että hankintaan saadaan tehdä tarvittaessa tehdä lisätilauksia 12 300 euron arvosta (noin 2 % kokonaishinnasta).

Hankinta perustui HKL:n tarjouskilpailuun 27H/15, jossa Vossloh:n tarjous valittiin voittajaksi halvimman hinnan perusteella. Asianosaisia koskeva päätös on annettu tiedoksi sähköpostitse 23.10.2015.

Lain vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ("erityisalojen hankintalaki") 65 §:n mukaan lain soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin sovelletaan vastavasti, mitä hankintaoikaisusta laissa julkisista hankinnoista ("hankintalaki") 80–83 §:ssä säädetään.

Hankintalain 81 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 60 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty.

Päätöstä koskeva pöytäkirjan ote oikaisuvaatimusohjeineen lähetetään kuntalain 95 §:n mukaan asianosaiselle erikseen tiedoksi kirjeellä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

VAE on tehnyt hankintaoikaisuvaatimuksen koskien Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunnan 8.10.2015 tekemää päätöstä 169 § raitiotieratojen vaihteiden kielisovitusten hankinnasta. Hankintapäätös on annettu valittajalle tiedoksi sähköisesti 23.10.2015. VAE:n hankintaoikaisuvaatimus on saapunut HKL:lle 9.11.2015, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on esityslistan liitteenä.

Hankintaoikaisuvaatimuksessaan VAE vaatii, että hankintayksikkö arvioi uudelleen voittaneen tarjoajan tarjoaman kielisovituksen hinnan ja pyytää hankintayksikköä tarkistamaan, onko kyse virheellisistä tiedoista ja pitääkö kilpailutus arvioida uudestaan.

VAE perustelee vaatimuksiaan sillä, että voittaneen tarjoajan hinta on huomattavasti edullisempi kuin aiemmissa kilpailutuksissa annetut hin-

27.01.2016

nat. VAE:n mukaan näin alhaiset hinnat eivät ole realistiset tuotanto-kustannuksiin nähden.

Hankintalain 56 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi esittää ehdokkaiden tai tarjoajien rahoituksellista ja taloudellista tilannetta, teknistä suorituskkyä ja ammatillista pätevyyttä sekä laatua koskevia vaatimuksia sekä vaatia ehdokkaita ja tarjoajia esittämään niihin liittyviä selvityksiä. Pykälän 2 momentin mukaan ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta. Pykälän 4 momentin mukaan hankintayksikkö voi pyytää ehdokkaita tai tarjoajia täydentämään tai täsmentämään selvityksiä ja muita asiakirjoja.

Viimeksi mainitun pykälän esitöissä (HE 50/2006 vp s. 101) on muun ohella todettu, että hankintayksiköllä on oikeus pyytää ehdokasta tai tarjoajaa täydentämään tai täsmentämään tämän antamia asiakirjoja. Säännös ei kuitenkaan velvoita hankintayksikköä pyytämään ehdokkaita tai tarjoajia täydentämään tai täsmentämään puutteellisia selvityksiä. Vastuu tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuudesta ja vaadittujen selvitysten toimittamisesta on tarjoajalla. Hankintayksiköllä on oikeus sulkea tarjouskilpailusta tarjous, jossa ei ole vaadittuja selvityksiä. Harkittaessa täydennysmahdollisuuden antamista puutteellisen tarjouksen jättäneelle tarjoajalle hankintayksikön tulee ottaa suhteellisuusperiaatteen ja tarjoajien tasapuolisen kohtelun vaatimukset huomioon. Pienten puutteellisuuksien vuoksi tarjousten sulkeminen tarjouskilpailusta saattaa olla kohtuuton seuraamus rikkomuksen vakavuuteen nähden. Tällaisissa tilanteissa hankintayksikön tulee pyytää tarjoajaa täydentämään tai täsmentämään antamia selvityksiä tai asiakirjoja.

Hankintayksikkö on pyytänyt Vosslohia täsmentämään tarjoustaan kielisovitusten ja kiskonliikuntalaitteiden osalta. Täsmennyksen perusteella on käynyt ilmi, että kyseessä oli tarjoajan erehdyksessä tekemä kirjoitusvirhe. Tarjousta on täsmennetty vain kielisovituksen nimen osalta muuttamalla se hintataulukossa kiskonliikuntalaitteeksi, kuten se oli varsinaisen tarjouksen tekstiosassa. Voittaneen tarjouksen hintatiedot tai muut tarjouksen valintaan vaikuttavat tiedot eivät ole täsmennyksen perusteella muuttuneet.

HKL toteaa, että tarjousten hintavertailu on tehty tarjouspyynnön mukaisesti ja tarjoajia on kohdeltu yhdenmukaisesti. Tarjouspyynnössä on pyydetty tarjoajia ilmoittamaan arvonlisäverottomat hinnat tarjouksiinsa tarjouspyynnössä mainituista eri urakiskovaihteista ja kiskonliikuntalaitteista. Hankintayksikkö on tehnyt valintansa tarjouspyynnössä ennalta mainitun vertailuperusteen eli halvimman hinnan perusteella.

27.01.2016

Nyt kyseessä olevassa hankinnassa on menetelty julkisia hankintoja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti kun Vosslohin tarjous on valittu tarjouspyynnössä ennalta mainituin perustein tarjouskilpailun voittajaksi. VAE:n vaatimus hankintapäätöksen oikaisusta tulee edellä mainituilla perusteilla hylätä perusteettomana.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jussi Ratsula, lakimies, puhelin: 310 35045
jussi.ratsula(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankintaoikaisuvaatimus.pdf

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Tarjouskilpailuun osallistuneet

Hankinta
Infrapäällikkö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös
Liite 1

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunta (HKL) 08.10.2015 § 169

§ 12

Tieto Finland Oy:n hankintaoikaisuvaatimus metron kokonaisturvallisuuden tilannekuvajärjestelmän hankinnasta

HEL 2014-010183 T 02 08 02 01

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti esityksessä mainituilla perusteilla kumota johtokunnan päätöksen 26.11.2015 (210 §) HKL:n metron kokonaisturvallisuuden tilannekuvajärjestelmän hankinnasta ja oikeuttaa toimitusjohtajan keskeyttämään hankinnan.

Käsittely

Esittelijän muutos: Päätösehdotuksen loppuosa muutetaan kuulumaan seuraavasti:

...tilannekuvajärjestelmän hankinnasta ja oikeuttaa toimitusjohtajan keskeyttämään hankinnan.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus Tieto v HKL metron tikujärjestelmä A.pdf
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)
- 3 Innofactorin lausunto johtokunnalle 22.1.2016 A.pdf

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote
Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös
Liite 1
Liite 2
Liite 3

27.01.2016

Hankinta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Johtokunta on 26.11.2015 (210 §) päättänyt oikeuttaa HKL:n tekemään sopimuksen metron kokonaisturvallisuuden tilannekuvajärjestelmän hankinnasta kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneeltä Innofactor Software Oy:ltä enintään 2.323.000 euron (alv 0 %) kokonaishintaan niin, että kokonaishinta muodostuu seuraavasti:

- kiinteähintaisen toimituksen osan 1 (15.8.2016) hinta enintään 812.000 euroa (alv 0 %)
- kiinteähintaisen toimituksen osan 2 (31.12.2017) hinta enintään 146.000 euroa (alv 0 %)
- lisenssit (Microsoft SQL Server Enterprise) ovat enintään 165.000 euroa (alv 0 %)
- lisäksi toimitusprosessin ketterän kehityksen aikana (16.8.2016 – 31.12.2017) hankitaan toimittajalta työtä enintään 1.200.000 eurolla (alv 0 %).

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa liikennelaitoksen hankkimaan Innofactor Software Oy:ltä hankintaan liittyvät palvelut, joiden määrä neljälle (4) vuodelle laskettuna on käyttökustannuksia yhteensä 586.000 euroa (alv 0 %) päätöksestä tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Samalla johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n tekemään Innofactor Software Oy:n kanssa tuki-, ylläpito- ja käyttöpalvelusopimuksen toistaiseksi voimassa olevana puitesopimuksena kuitenkin niin, että sopimuskausi on enintään viisitoista (15) vuotta päätöksestä tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Hankinta perustui HKL:n tarjouskilpailuun 31H/15, jossa Innofactor Software Oy:n tarjous arvioitiin kokonaistaloudellisesti edullisimmaksi. Asianosaisia koskeva päätös annettiin tiedoksi sähköpostitse 1.12.2015.

Asian hankintaoikaisuvaatimuskäsittely

Lain vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (erityisalojen hankintalaki) 65 §:n mukaan lain soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin sovelletaan vastaavasti, mitä hankintaoikaisusta laissa julkisista hankinnoista (hankintalaki) 80–83 §:ssä säädetään.

27.01.2016

Hankintalain 81 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 60 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty.

Päätöstä koskeva pöytäkirjan ote oikaisuvaatimusohjeineen lähetetään kuntalain 95 §:n mukaan asianosaiselle erikseen tiedoksi kirjeellä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tieto Finland Oy on tehnyt johtokunnan päätöksestä hankintaoikaisuvaatimuksen, jossa Tieto Finland Oy on vaatinut, että Innofactor Solutions Oy:n ja Mipro Oy:n tarjoukset hylätään ja hankinnassa suoritetaan uusi tarjousten vertailu. Tieto Finland Oy hankintaoikaisuvaatimuksessaan väittänyt on väittänyt HKL:n menetelleen lainvastaisesti ja syrjivästi tarjousten vertailussa. Hankintaoikaisuvaatimus ja hankintapäätös ovat molemmat esityslistan liitteenä.

Tieto Finland Oy:n hankintaoikaisuvaatimus on saapunut sähköpostitse Helsingin kaupungin kirjaamoon 15.12.2015. Hankintaoikaisuvaatimus on näin ollen tehty oikeassa ajassa ja osoitettu oikealle viranomaiselle.

Valittaja vaatii hankintaoikaisuvaatimuksissaan mm. että johtokunta tekee käsillä olevassa hankinta-asiassa hankintaoikaisun hylkäämällä Innofactor Software Oy:n ja Mipro Oy:n tarjouspyynnön vastaiset tarjoukset ja suorittamalla tämän jälkeen uuden tarjousten vertailun.

Perusteena vaatimuksilleen Tieto Finland Oy on esittänyt mm. että HKL on menetellyt erityisalojen hankintalain ja tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaatteen vastaisesti hyväksyessään tarjousten vertailuun Innofactor Software Oy:n ja Mipro Oy:n tarjouspyynnön vastaiset tarjoukset. Lisäksi HKL on menetellyt lainvastaisesti ja syrjivästi tarjousten vertailussa antaessaan edellä mainituille tarjoajille vertailuperusteesta "Ketterän kehitystiimin osaaminen ja kokemus" pisteitä, jotka eivät ole tarjouspyynnössä esitetyn vaatimuksen mukaisesti todettavissa tiimiin nimettyjen asiantuntijoiden CV:stä ja jotka on lisäksi laskettu ilmeisellä tavalla väärin.

HKL toteaa hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta seuraavaa:

27.01.2016

Hankintaoikaisuvaatimuksessa on tuotu esiin seikkoja, joiden perusteella voidaan arvioida, etteivät osallistumispyynnön ehdot ja tarjouspyynnön arviointiperusteiden mukaisesti tehty tarjousten arviointi ja vertailu välttämättä johda kaikissa tapauksissa, myös tässä tarjouskilpailussa päämääränä olleeseen tarjoajien ja saatujen tarjousten yhdenmukaiseen ja tasapuoliseen kohteluun erityisesti, kun otetaan huomioon seuraavaa:

- Tarjoajat ovat perustellusti voineet ymmärtää avointa lähdekoodia koskevan vaatimuksen kattavuuden eri tavoilla.
- Ketterää kehitystä koskevien arviointiperusteiden osoittamismenettelyä ei asiaa nyt arvioitaessa voida pitää täysin selkeänä ja yksiselitteisenä.

HKL katsoo edellä olevan perusteella, ja ottaen lisäksi huomioon hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta tarjouksista tekemänsä uudet kokonaisarviot, että on tarkoituksenmukaista kumota asiassa tehty hankintapäätös.

HKL on kuullut Innofactoria valmistellessaan johtokunnalle asiassa tehtyä esitystä.

HKL tulee viivytyksettä järjestämään metron kokonaisturvallisuuden tilannekuvajärjestelmästä uuden tarjouskilpailun niin, että hankintamenettelyssä toteutuu edellä selostetulla tavalla kaikin osin tarjoajien yhdenmukainen ja tasapuolinen kohtelu.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus Tieto v HKL metron tikujärjestelmä A.pdf
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 20 k.)
- 3 Innofactorin lausunto johtokunnalle 22.1.2016 A.pdf

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote Tarjoajat

Otteen liitteet Esitysteksti

Postiosoite
PL 1400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53
www.hkl.fi

Puhelin
+358 9 310 1071
Faksi
+358 9 310 35051

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI3280001301351509
Alvno
FI02012566

27.01.2016

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuk-
sen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Hankinta

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 26.11.2015 § 210

HEL 2014-010183 T 02 08 02 01

Päätös

Liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunta (HKL) päätti hyväksyä suorite-
tun tarjousmenettelyn ja tarjousten arvioinnin ja vertailun ja oikeuttaa lii-
kennelaitoksen hankkimaan metron kokonaisturvallisuuden tilanneku-
vajärjestelmän kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen anta-
neelta Innofactor Software Oy:ltä enintään 2.323.000 euron (alv 0%)
kokonaishintaan niin, että kokonaishinta muodostuu seuraavasti:

- kiinteähintaisen toimituksen osan 1 (15.8.2016) hinta enintään
812.000 euroa (alv 0 %)
- kiinteähintaisen toimituksen osan 2 (31.12.2017) hinta enintään
146.000 euroa (alv 0 %)
- Lisenssit (Microsoft SQL Server Enterprise) ovat enintään 165.000
euroa (alv 0 %)
- lisäksi toimitusprosessin ketterän kehityksen aikana (16.8.2016 –
31.12.2017) hankitaan toimittajalta työtä enintään 1.200.000 eurolla
(alv 0 %).

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa liikennelaitoksen hankkimaan Inno-
factor Software Oy:ltä seuraavat hankintaan liittyvät palvelut, joiden
määrä neljälle (4) vuodelle laskettuna on käyttökustannuksia yhteensä
586.000 euroa (alv 0 %) seuraavasti:

- vuosittaisten lisenssien ylläpito (Microsoft SQL Server Enterprise),
joiden hinta on 154.000 euroa neljän vuoden ajalle
- tukipalveluja kuukausihintaan 700 euroa (alv 0 %), neljän vuoden
hinta on 33.600 euroa
- ohjelmistojen ylläpitopalvelua kuukausihintaan 2.800 euroa (alv 0
%), neljän vuoden hinta on 134.400 euroa (alv 0 %)

27.01.2016

- sekä käyttöpalvelut kuukausihintaan 5.5000 euroa (alv 0 %) neljän vuoden hinta on 264.000 euroa (alv 0 %).

Järjestelmän kokonaiskustannuksiksi muodostuu siten 2.909.000 euroa (alv 0 %) neljän vuoden ajalle.

Hinnanmuodostuksiin sovelletaan sopimuksen hinnanmuutosehtoja.

HKL tulee tekemään Software Oy:n kanssa tuki-, ylläpito- ja käyttöpalvelusopimuksen toistaiseksi voimassa olevana puitesopimuksena kuitenkin niin, että sopimuskausi on enintään viisitoista (15) vuotta.

Tuki- ja ylläpitosopimukseen sisältyy 250 tuntia ohjelmointityötä vuodessa järjestelmän kehittämiseen.

Johtokunta merkitsi tiedoksi, että liikennelaitos tulee hankkimaan hankintasuunnitelman mukaisesti tarvittavat rajapintatyöt nykyisten järjestelmien toimittajilta ja tarvittavat muutokset teknisiin järjestelmiin siten, että niiden hinnaksi on arvioitu enintään 1.000.000 euroa (alv 0 %) ja että liikennelaitos lisäksi hankkii muilta toimittajilta hankesopimuksessa tarjotettuja konsulttitoita niin, että töiden kustannukset ovat enintään 310.000 euroa (alv 0 %).

24.11.2015 Pöydälle

10.09.2015 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Jari Jokiniemi, it-päällikkö, puhelin: 310 34777
jari.jokiniemi(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaosto 15.09.2015 § 18

HEL 2014-010183 T 02 08 02 01

Päätös

Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaosto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin liikennelaitos –liikelaituksen Metron kokonaisturvallisuuden tilannekuvajärjestelmä –hankkeen kaupungin tietotekniikan hankeohjelmaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja

27.01.2016

Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Hallintojohtaja 21.08.2014 § 2

HEL 2014-010183 T 02 08 02 01

Päätös

Hallintojohtaja päätti tilata Capgemini Finland Oy:ltä HKL:n metron kokonaisturvallisuuden tilannekuvajärjestelmän vaatimusmäärittelyn yhteensä enintään 58.212,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Päätöksen perustelut

Tilaus perustuu Helsingin kaupungin hankintakeskuksen kilpailuttamaan ja hankintakeskuksen ja Capgemini Finland Oy:n välillä allekirjoitettuun puitesopimukseen.

Lisätiedot

Jari Jokiniemi, it-päällikkö, puhelin: 310 34777
jari.jokiniemi(a)hel.fi

27.01.2016

§ 13

HKL:n arkkitehti- ja pääsuunnittelutehtävien puitejärjestelyn tilaaminen

HEL 2016-000615 T 02 08 02 00

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikennelaitoksen tekemään puitesopimukset arkkitehti- ja pääsuunnittelutehtävistä hankinta-asiakirjoissa lähemmin ilmenevin ehdoin kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneiltä:

- Arkkitehtitoimisto ALA Oy:ltä,
- HMT Arkkitehdit Oy:ltä,
- Saatsi Arkkitehdit Oy:ltä,
- Arkkitehtitoimisto Mirja ja Pekka Koski-Lammi Oy:ltä,
- Arkkitehtitoimisto Arknova Oy:ltä,
- Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy:ltä,
- Arkkitehtuuritoimisto CJN Oy:ltä ja
- Arkkitehtityöhuone Artto Palo Rossi Tikka Oy:ltä

niin, että

- sopimuskausi on 22.2.2016 – 21.2.2020
- tehtävissä sopimuksissa hinnat ovat kiinteät neljän (4) vuoden ajan. Hintojen suuruutta voidaan tarkistaa sopimuskaudella viranomais-toiminnasta johtuvista syistä tai mikäli alan yleisessä kustannusrakenteessa tapahtuu olennaisia muutoksia. Hinnan muutoksissa noudatetaan SKOL-indeksiä.
- arkkitehti- ja pääsuunnittelutöiden kokonaiskustannukset tehtävien puitesopimusten perusteella ovat yhteensä enintään 3 400 000,00 euroa (alv 0 %)

Arkkitehti- ja pääsuunnittelutöitä tilataan sopimuskauden aikana myöhemmin yksilöityihin toimeksiantoihin kokonaistaloudellinen edullisuus huomioon ottaen toimittajalta, jolla on tilaajan kannalta parhaat edellytykset toimeksianton suorittamiseen tilaajan toiminnan edellyttämän tarpeen ja aikataulun sekä toimittajan kapasiteetin mukaan. Tilaaaja voi järjestää erillisten toimeksiantojen osalta minikilpailutuksen puitejärjestelyyn valittujen toimittajien kesken.

Edellä kuvatusta toimeksiantojen ohjautumisesta voidaan poiketa tapauskohtaisesti perustellusta syystä, esimerkiksi resurssisyyst, asiakastuntemus tai toimittajan erityinen asiantuntemus.

27.01.2016

Tilaaajalla on oikeus järjestää tarkennetuista ja yksilöidyistä toimeksiantoista erillinen avoin tarjouskilpailu.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Liitteet

1 Vertailuliite_Arkkitehti- ja pääsuunnittelun puitejärjestely A.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Yksikön johtaja
Hankepäällikkö
Projekti-insinööri
Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos järjesti puitejärjestelynä tarjouskilpailun (32H/15, 15.10.2015) arkkitehti- ja pääsuunnittelutehtävien suorittamisesta veloituseriaatteena aikapalkkio henkilöryhmittäin noin neljän (4) vuoden aikana.

Hankinnan kulku

Hankintamenettelynä käytettiin EU-menettelyn mukaista avointa menettelyä. Tarjouskilpailun avoimesta menettelystä ilmoitettiin julkisesti 21.10.2015 Internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi ja Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa 24.10.2015, 2015/S 207-376567. Menettelyssä kenellä tahansa oli oikeus pyytää tarjous-

27.01.2016

pyyntöasiakirjoja ja osallistua tarjouskilpailuun. Tarjouspyyntöasiakirjojen määräaika oli 9.12.2015 klo 12:00.

Määräaikaan mennessä tarjouksen jätti kaksitoista (12) alan yritystä.

Toimittajan valintaperusteet

Tarjousten käsittely toteutettiin kolmessa vaiheessa:

1. Tarjoajien soveltuvuuden tarkistaminen
2. Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
3. Tarjousten vertailu

Tarjoajan soveltavuuden tarkistamisen tarkoituksena oli selvittää tarjoajan edellytykset suoriutua palvelun tuottamisesta tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistamisen tarkoituksena oli arvioida tarjouksia suhteessa niihin vaatimuksiin, joita ostettavalta palvelulta edellytettiin.

Pakolliset vaatimukset ja pyydetty selvitykset esitettiin tarjouspyynnössä ja sen liitteissä.

Liitteessä on esitetty taulukko tarjoajien soveltuvuuden ja tarjouspyynnön mukaisuuden arvioinnista.

Tarjousten vertailu tehtiin niiden tarjousten osalta, jotka täyttivät tarjoajille ja tarjouksille asetetut vaatimukset.

Tarjousten ratkaisuperusteena on tarjouspyynnön mukaan kokonaistaloudellinen edullisuus niin, että sopimustoimittajaksi valitaan kahdeksan (8) yritystä, jotka ovat tehneet kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset.

Arviointiperusteena käytettiin seuraavia kriteereitä:

1. Hinta 40 %

- Tarjoajien ilmoittamien alennusprosenttien mukaan laskettiin tarjoajien tuntihinnat SKS 2015 (28.1.2015) Suunnittelutyön kustannus-seurannan vaativuustason I mukaisista tuntikustannuksista.
- Alennusprosentin mukaisesta tuntihinnasta ja työn arvioidusta prosenttiosuudesta laskettiin kullekin tarjoajalle vertailuhinta tarjouspyynnön liitteen 5 (TARJOUSTEN VERTAILUTAULUKKO) mukaisesti.

27.01.2016

- Halvimman vertailuhinnan saanut yritys sai parhaat hintapisteeet (40 pistettä). Muut saivat (halvin hinta / yrityksen hinta) x 40 pistettä.

2. Laatu 60 %

- Laatutekijät ovat (suluissa painoarvot laatutekijöiden osalta):
  - Yritys (35 %)
  - Projektinjohto (45 %)
  - Muu henkilöstö (20 %)
- Laatuarviointi suoritettiin tarjouksen liitteeksi vaadittujen selvitysten perusteella.
- Laadun vertailuperusteena käytettiin osittain tarjoajien soveltuvuuden vähimmäisvaatimukset ylittävää osuutta.
- Laatutekijät ja niiden osakokonaisuudet painoarvoineen on esitetty liitteessä 5 olevassa lomakkeessa (TARJOUSTEN VERTAILUTAILUKKO). Laatupisteet skaalattiin siten, että parhaimmat laatupisteet saanut yritys sai 60 laatupistettä, muut saivat (yrityksen pistemäärä/parhaan pistemäärä) x 60 pistettä.

Tarjoajan soveltuvuuden arviointi/tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen

Arkkitehtitoimisto ERAT Oy:n tarjous ei täyttänyt soveltuvuuden ja tarjouspyynnön mukaisuuden vaatimuksia ja hylättiin.

Tarjousten vertailu

Tarjoukset vertailtiin edellä selvitettyjen arviointiperusteiden mukaisesti ja saatiin näin seuraavaan paremmuusjärjestykseen:

Yritys	Yhteispisteet
1. Arkkitehtitoimisto ALA Oy	95,5
2. HMT Arkkitehdit Oy	95,0
3. Saatsi Arkkitehdit Oy	93,6
4. Arkkitehtitoimisto Mirja ja Pekka Koski-Lammi Oy	92,7
5. Arkkitehtitoimisto Arknova Oy	91,5
6. Arkkitehtitoimisto B&M Oy	89,7
7. Arkkitehtitoimisto CJN Oy	89,1
8. Arkkitehtityöhuone Artto Palo Rossi Tikka Oy	88,7
9. PES-Arkkitehdit Oy	82,9
10. Arkkitehtitoimisto Virkkunen & Co Oy	77,6

27.01.2016

1

---

11. FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy

74,8

Tarjouspyynnön mukaisesti toimittajiksi valitaan kahdeksan (8) kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehnyttä toimittajaa.

Tarjousasiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävillä johtokunnan kokouksessa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Liitteet

1

Vertailuliite_Arkkitehti- ja pääsuunnittelun puitejärjestely A.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Yksikön johtaja
Hankepäällikkö
Projekti-insinööri
Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta
Liite 1

27.01.2016

§ 14

Sähkö-, tele-, turva- ja automaatio-, sekä erityissähköjärjestelmien suunnittelutöiden tilaaminen

HEL 2016-000678 T 02 08 02 00

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikennelaitoksen tekemään puitesopimukset HKL:n kiinteistöissä tehtävistä sähkö-, tele-, turva- ja automaatiojärjestelmien sekä HKL:n ns. erityissähköjärjestelmien (metro- ja raitiotien sähköistys 750 VDC ja 600 VDC sekä liittyvät ohjaus- ja turvajärjestelmät) suunnittelun toimeksiannoista hankinta-asiakirjoissa lähemmin ilmenevin ehdoin kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneiltä

- Sähköinsinööritoimisto Oy Niemistöltä,
- Celer Oy:ltä,
- Granlund Oy:ltä,
- Proxion Oy:ltä,
- Pöyry Finland Oy:ltä,

niin, että

- sopimuskausi on 22.2.2016 – 21.2.2020
- tehtävissä sopimuksissa hinnat ovat kiinteät neljän (4) vuoden ajan. Hintojen suuruutta voidaan tarkistaa sopimuskaudella viranomais-toiminnasta johtuvista syistä tai mikäli alan yleisessä kustannus- rakenteessa tapahtuu olennaisia muutoksia. Hinnan muutoksissa noudatetaan SKOL-indeksiä.
- sähkö-, tele-, turva- ja automaatiojärjestelmien sekä HKL:n ns. erityissähköjärjestelmien (metro- ja raitiotien sähköistys 750 VDC ja 600 VDC sekä liittyvät ohjaus- ja turvajärjestelmät) suunnittelutöiden kokonaiskustannukset tehtävien puitesopimusten perusteella ovat yhteensä enintään 3.000.000 euroa (alv 0 %)

Sähkö-, tele-, turva- ja automaatiojärjestelmien sekä HKL:n ns. erityissähköjärjestelmien (metro- ja raitiotien sähköistys 750 VDC ja 600 VDC sekä liittyvät ohjaus- ja turvajärjestelmät) suunnittelutöitä tilataan sopimuskauden aikana myöhemmin yksilöityihin toimeksiantoihin kokonaistaloudellinen edullisuus huomioon ottaen toimittajalta, jolla on tilaajan kannalta parhaat edellytykset toimeksiannon suorittamiseen tilaajan toiminnan edellyttämän tarpeen ja aikataulun sekä toimittajan kapasiteetin mukaan. Tilaaja voi järjestää erillisten toimeksiantojen osalta minikilpailutuksen puitejärjestelyyn valittujen toimittajien kesken.

27.01.2016

Edellä kuvatusta toimeksiantojen ohjautumisesta voidaan poiketa tapauskohtaisesti perustellusta syystä, esimerkiksi resurssisyyst, asiakas-tuntemus tai toimittajan erityinen asiantuntemus.

Tilaaajalla on oikeus järjestää tarkennetuista ja yksilöidyistä toimeksian-noista erillinen avoin tarjouskilpailu.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Tommi Luotamo, sähkötöiden valvoja, puhelin: 310 35843
tommi.luotamo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vertailuliite Sähkösuunnittelu A.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote
Tarjoajat

Hankinta
Hankepäällikkö
Sähköurakoiden valvoja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätök-
seen, HKL-liikelaitoksen johtokunta
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos järjesti puitejärjestelynä tarjouskilpailun (39H/15, 15.10.2015) kiinteistöissä tehtävistä sähkö-, tele-, turva- ja automaatiojärjestelmien sekä HKL:n ns. erityissähköjär-jestelmien (metro- ja raitiotien sähköistys 750 VDC ja 600 VDC sekä liittyvät ohjaus- ja turvajärjestelmät) suunnittelutöiden suorittamisesta veloituspäätteenä aikapalkkio henkilöryhmittäin noin neljän (4) vuo-den aikana.

Hankinnan kulku

Postiosoite
PL 1400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53
www.hkl.fi

Puhelin
+358 9 310 1071
Faksi
+358 9 310 35051

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI3280001301351509
Alvno
FI02012566

27.01.2016

Hankintamenettelynä käytettiin EU-menettelyn mukaista avointa menettelyä. Tarjouskilpailun avoimesta menettelystä ilmoitettiin julkisesti 30.10.2015 Internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi ja Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa 4.11.2015, 2015/S 213 – 39030. Menettelyssä kenellä tahansa oli oikeus pyytää tarjouspyyntöasiakirjoja ja osallistua tarjouskilpailuun. Tarjouspyyntöasiakirjojen määräaika oli 16.12.2015 klo 12.00 mennessä.

Määräaikaan mennessä tarjouksen jätti kuusi (6) alan yritystä.

Toimittajan valintaperusteet

Tarjousten käsittely toteutettiin kolmessa vaiheessa:

1. Tarjoajien soveltavuuden tarkistaminen
2. Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
3. Tarjousten vertailu

Tarjoajan soveltavuuden tarkistamisen tarkoituksena oli selvittää tarjoajan edellytykset suoriutua palvelun tuottamisesta tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistamisen tarkoituksena oli arvioida tarjouksia suhteessa niihin vaatimuksiin, joita ostettavalta palvelulta edellytettiin.

Pakolliset vaatimukset ja pyydetty selvitykset esitettiin tarjouspyynnössä ja sen liitteissä.

Tarjousten ratkaisuperusteena oli tarjouspyynnön mukaan kokonaistaloudellinen edullisuus niin, että toimittajiksi valitaan viisi (5) kokonaistaloudellisesti parhaan tarjouksen tehnyttä yritystä.

Arviointiperusteena käytettiin seuraavia kriteereitä:

1. Hinta 40 %

- Tarjoajien ilmoittamien alennusprosenttien mukaan laskettiin tarjoajien tuntihinnat SKS 2015 (28.1.2015) Suunnittelutyön kustannus-seurannan vaativuustason I mukaisista tuntikustannuksista.
- Alennusprosentin mukaisesta tuntihinnasta ja työn arvioidusta prosenttiosuudesta laskettiin kullekin tarjoajalle vertailuhinta tarjouspyynnön liitteen 5 (TARJOUSTEN VERTAILUTAULUKKO) mukaisesti.
- Halvimman vertailuhinnan saanut yritys sai parhaat hintapistet (40 pistettä). Muut saivat (halvin hinta / yrityksen hinta) x 40 pistettä.

27.01.2016

2. Laatu 60 %

- Laatutekijät ovat (suluissa painoarvot laatutekijöiden osalta):
- Suunnittelupalvelu (25 %)
- Vastaava suunnittelija, sähkö- ja HKL:n ns. erityissähköjärjestelmien suunnittelu 750 VDC ja 600 VDC (25 %)
- Vastaava suunnittelija, tele- ja turvajärjestelmäsuunnittelu (20 %)
- Vastaava suunnittelija, automaatio-suunnittelu (20 %)
- Muu henkilöstö (10 %)
- Laatu-arviointi suoritettiin tarjouksen liitteeksi vaadittujen selvitysten perusteella.
- Laadun vertailuperusteena käytettiin osittain tarjoajien soveltuvuuden vähimmäisvaatimukset ylittävää osuutta.
- Laatutekijät ja niiden osakokonaisuudet painoarvoineen on esitetty liitteessä 5 olevassa lomakkeessa (TARJOUSTEN VERTAILUTAU-LUKKO). Laatupisteet skaalattiin siten, että parhaimmat laatupisteet saanut yritys sai 60 laatupistettä, muut saivat (yrityksen pistemäärä/parhaan pistemäärä) x 60 pistettä.

Tarjoajien soveltuvuuden tarkistaminen/tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen

Esityslistan liitteenä on selvitystaulukko tarjoajien soveltuvuudesta ja tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden arvioinnista.

Insinööritoimisto Tauno Nissinen Oy:n tarjous ei täyttänyt soveltuvuuden ja tarjouspyynnön mukaisuuden vaatimuksia ja hylättiin.

Tarjousten vertailu

Tarjousten vertailussa laskettiin hinta- ja laatupisteiden yhteenlaskettuna summana.

Tarjoajat saatiin näin seuraavaan paremmuusjärjestykseen:

Yritys	Yhteis-pisteet
1.Sähköinsinööritoimisto Oy Niemistö	99,56
2.Celer Oy	88,31
3. Granlund Oy	85,32
4. Proxion Oy	85,18
5.Pöyry Finland Oy	82,27

27.01.2016

2

Tarjousasiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävillä johtokunnan kokouksessa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Tommi Luotamo, sähkötöiden valvoja, puhelin: 310 35843
tommi.luotamo(a)hel.fi

Liitteet

1 Vertailuliite Sähkösuunnittelu A.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote
Tarjoajat

Hankinta
Hankepäällikkö
Sähköurakoiden valvoja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta
Liite 1

27.01.2016

§ 15

HKL:n Herttoniemen metroaseman peruskorjauksen ja bussitermi- naalin arkkitehti- ja pääsuunnittelutehtävien tilaaminen

HEL 2015-007273 T 02 08 02 01

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikennelaitok-
sen (HKL) tilaamaan suoraan hankintana Herttoniemen metroaseman pe-
ruskorjaukseen ja bussitermiinalliin liittyvät arkkitehti- ja pääsuunnitte-
lutehtävät Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy:ltä siten, että

- kohteen hankesuunnitteluun liittyvät tehtävät ovat yhteensä 58.396,80 euroa (alv 0 %)
- kohteen ehdotus- ja yleissuunnitteluun liittyvät tehtävät ovat yhteen-
sä 89.418,13 euroa (alv 0 %)
- kohteen rakennuslupatehtävät ja toteutussuunnitteluun liittyvät teh-
tävät ovat yhteensä 174.291,78 euroa (alv 0 %)
- kohteen rakennusaikaiset tehtävät ovat yhteensä 28.853,57 euroa
(alv 0 %)

Töistä aiheutuvat arvonnisäverottomat kokonaiskustannukset ovat yh-
teensä enintään 350.960,28 euroa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Liitteet

1 Perusteluliite.doc

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Kirjanpito
Hankepääällikkö
Projekti-insinööri

Otteen liitteet

Liite 1
Liite 1
Liite 1
Liite 1

Päätösehdotus

27.01.2016

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto järjesti vuonna 2008 yhdessä kiinteistöviraston, liikennelaitoksen ja Kesko Oyj:n kanssa kutsukilpailun Herttoniemen metroaseman ja kauppakeskuksen suunnittelusta. Kilpailualueeseen kuuluivat Herttoniemen metroasema, bussien liityntäterminaali, K-Supermarket Hertan tontti ja ympäröiviä katualueita. Kilpailun voitti Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti tilata kilpailun voittajalta viitesuunnitelman ja rakenneteknisen esisuunnitelman asemakaavan muutoksen pohjaksi. Tavoitteena oli suunnitella kaupunkirakennetta eheyttävä, yhtenäinen ja toimiva kokonaisuus, joka nostaa alueen merkitystä Herttoniemen keskuksena.

Vuonna 2015 HKL on aloittanut uudestaan vuonna 2010 aloitetun Herttoniemen metroaseman peruskorjauksen ja bussiterminaalin hankeselvityksen. Metroasema ja bussiterminaalit ovat jo nykyisillä matkustajamäärillä tiloiltaan riittämättömiä, alkuperäisessä kunnossa sekä myös aseman tekniikka on vanhentunut. Metroaseman peruskorjaus on välttämätöntä lähivuosina sen huonon kunnan vuoksi. Lisäksi aseman ja bussiterminaalin kehittäminen on tärkeää myös asukkaiden ja matkustajien yleisen turvallisuudentunteen ja viihtyisyyden sekä koko alueen kehittämisen kannalta. Hankkeen luonnossuunnittelulla on ollut uudet lähtökohdat siten, että metroaseman työt voidaan toteuttaa itsenäisenä kokonaisuutena ensin riippumatta siitä, mitä muita hankkeita alueelle on tulossa. Kohteen suunnittelu on arkkitehtonisesti ja toiminnallisesti haastava tehtävä ja lisäksi työvaiheiden vaihteisuuden suunnittelulla ja väliaikaisjärjestelyillä on merkittävä rooli metroaseman ja bussiterminaalitoiminnan pitämiseksi avoinna matkustajille koko rakentamisen ajan.

Alueen kokonaisvaltaisen kehittämisen ja hallinnan kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että kohteen arkkitehti- ja pääsuunnittelijalla on laaja tietämys alueen olosuhteista ja sen kehittämisen perusteista. Siksi onkin järkevää, että HKL käyttää metroaseman peruskorjauksessa ja bussiterminaalin arkkitehti- ja pääsuunnittelijan tehtävissä samaa arkkitehtitoimistoa, Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy:tä.

Suorahankintaperuste: Erityisalojen hankintalaki 30.3.2007/349, 29 §, 3 mom:

”teknisistä, taiteellisista tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvistä syistä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan”

27.01.2016

Kohteen eri laajuusvaihtoehtojen luonnossuunnitteluun ja selvitystyöhön aikaisemmin tehdyt päätökset ja tilaukset:

Aikaisemmat tilaukset ovat yhteensä 200.000,00 euroa (alv 0 %).

Tämän päätöksen jälkeen Herttoniemen metroaseman peruskorjauksen ja bussiterminaalin arkkitehti- ja pääsuunnittelun kustannukset ovat yhteensä 550.960,20 euroa (ilman alv).

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Liitteet

1 Perusteluliite.doc

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Kirjanpito
Hankepäällikkö
Projekti-insinööri

Otteen liitteet

Liite 1
Liite 1
Liite 1
Liite 1

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut Yksikön johtaja 01.12.2015 § 117

HEL 2015-007273 T 02 08 02 01

Päätös

Vs. yksikön johtaja päätti tilata suoraan hankintana Herttoniemen metroaseman ja bussiterminaalin luonnossuunnitelman ja niihin liittyvien rakennusten kehityssuunnitelman Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy:ltä yhteensä enintään 30.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan. Työt tilataan Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy:n tilauksen 4100021916 mukaisin ehdoin.

Päätöksen perustelut

Erityisalojen hankintalaki 349, 29 §, kohta 3: teknisistä syistä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan.

27.01.2016

Aikaisemmat päätökset (alv 0 %):

Yksikön johtajan päätös 26.06.2015 (75 §), 20.000,00 €

Yksikön johtajan päätös 14.12.2010 (126 §) 49.800,00 €

Yksikön johtajan päätös 17.3.2011 (42 §) 70.200,00 €

Tilaus 4100019125 (ei päätöstä) 30.000,00 €

Tämän päätöksen jälkeen Herttoniemen metroaseman luonnossuunnittelun kokonaiskustannukset ovat enintään 200.000,00 euroa (alv 0 %).

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut Yksikön johtaja
26.06.2015 § 75

Lisätiedot

Anna Martemaa, projekti-insinööri, puhelin: 310 35034
anna.k.martemaa(a)hel.fi

27.01.2016

§ 16

Liikennelaitos -liikelaitoksen lausunto valtuustoaloitteesta, jossa esitetään Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemeksi

HEL 2015-012108 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuutettu Henrik Nyholm ja 17 muuta valtuutettua esittävät 4.11.2015 päivätyssä valtuustoaloitteessaan Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemen metroasemaksi. Ehdotusta perustellaan ravintoloitsija, majatalon pitäjä Cajsa Wahllundin muiston kunnioittamisella. Vuonna 2017 tulee kuluneeksi 180 vuotta kaupungin päätöksestä vuokrata Cajsa Wahllundille tulevasta Kaisaniemen puistosta tontti ravintolalle, joka edelleen kantaa perustajansa nimeä.

Metroaseman suhde historialliseen ympäristöönsä on tärkeää ja auttaa myös matkustajia aseman tunnistamisessa. Metroaseman ympäristössä on niin Helsingin yliopistolla kuin ravintoloitsija Cajsa Wahllundilla merkittävä historiallinen rooli.

HKL toteaa, että Helsingin yliopiston metroasema sai nykyisen nimensä tammikuussa 2015. Ruotsiksi nimi on Helsingfors universitet ja englanniksi University of Helsinki. Nimenmuutoksesta päätti Helsingin kaupunginhallitus 22.4.2014.

Nimenmuutos oli Helsingin kaupungin lahja Helsingin yliopistolle, jonka perustamista tuli 2015 kuluneeksi 375 vuotta. Yliopistolle kulkee päivittäin suuri määrä ihmisiä, joista monet ovat yliopiston kansainvälisiä vieraita, opetushenkilökuntaa ja opiskelijoita. On tärkeää, että yliopistoa lähinnä oleva metroasema on helppo tunnistaa nimestään. Vastaavasti Espoon kaupunki on päättänyt nimetä Länsimetron aseman Aalto-yliopiston mukaan.

HKL toteaa, että metroaseman nimen tulee olla suhteellisen muuttumaton ja pysyvä, sillä nimenmuutoksella on suuria vaikutuksia metroaseman ulkoisten opasteiden ja matkustajainformaation lisäksi kymmeniin erilaisiin metrolienteeseen ja metroasemiin liittyviin järjestelmiin.

Usein tapahtuvat muutokset asettavat haasteita matkustajainformaation ajantasaisuudelle ja saattavat siten hankaloittaa matkan suunnittelua. Informaation lisäksi nimen muuttaminen metrolienteeseen ja metroa-

27.01.2016

semakiinteistöjen järjestelmiin on pakollista mm. pelastustoimen vaatimuksesta, jotta matkustajien turvallisuus ei vaarannu.

HKL toteaa, että metroasemien nimenmuutokset aiheuttavat merkittäviä kustannuksia niin HKL:lle kuin muillekin tahoille. HKL ei muun muassa teknisistä ja taloudellisista syistä puolla Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemeksi.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Elina Maunuksela, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 35104
elina.maunuksela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunginhallitus on pyytänyt 29.1.2016 mennessä Liikennelaitos -liikelaituksen johtokunnalta lausuntoa valtuustoaloitteesta, jossa esitetään Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemeksi.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Elina Maunuksela, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 35104
elina.maunuksela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.01.2016

1

§ 17

Liikennelaitoksen pääkassan tarkastukset vuonna 2015

HEL 2016-000558 T 02 06 05

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi ilmoituksen pääkassan tarkastuksista vuonna 2015.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Liikennelaitoksen pääkassa on tarkastettu vuonna 2015 seuraavina päivinä:

- 12.6.2015
- 30.11.2015
- 18.12.2015
- 30.12.2015

Kassa on täsmännyt kirjanpidon osoittaman saldon kanssa eikä aihetta huomautuksiin ole ollut.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

27.01.2016

1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.01.2016

2

§ 18

HKL-Liikelaitoksen varastojen vuositarkastukset 2015

HEL 2016-000743 T 02 07 01

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti merkitä HKL-Liikelaitoksen varastossa 2015 tehdyistä varastotarkastuksista saadun selvityksen tiedoksi.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Jami Vitikainen, taloussuunnittelija, puhelin: 310 35506
jami.vitikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hankintapäällikkö
Talouspäällikkö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin liikennelaitos – liikelaitoksen varastoissa on tehty laitoksen toimintaohjeen mukaiset vuositarkastukset seuraavasti:

- HKL-Raitiliikenteen varaston vuositarkastus 31.12.2015
- HKL-Metroliikenteen varaston vuositarkastus 31.12.2015
- HKL-Liikelaitoksen varaston vuositarkastus 31.12.2015

Tarkastuksissa ei havaittu mitään huomauttamista.

Varastojen arvo oli 31.12.2015 yhteensä 5.785.987,87 euroa.

Tarkastuksista on ilmoitettu Helsingin kaupungin tarkastusvirastolle.

Esittelijä

27.01.2016

2

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Jami Vitikainen, taloussuunnittelija, puhelin: 310 35506
jami.vitikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Hankintapäällikkö
Talouspäällikkö

27.01.2016

§ 19

Toimivalta hankintoja, urakoita ja muita palveluita koskevista sopimuksista päätettäessä

HEL 2011-003086 T 00 01 00

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) päätti vahvistaa 1.1.2016 alkaen ylärajat, joihin laitoksen palveluksessa olevien henkilöiden Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen johtosäännön 5 §:n 5-kohdan mukaan päättämien sopimusten arvo saa kerrallaan nousta (ilman alv), seuraavasti:

Toimitusjohtaja	500.000,00 euroa
Yksikön johtaja/KUPI, LIIK, INKA	300.000,00 euroa
Yksikön johtaja/YHPA, TO	150.000,00 euroa
Hankintapäällikkö/Hankinta-asiantuntija	30.000,00 euroa
Hankinta-assistentti/Ostaja/Osto-insinööri	30.000,00 euroa

Hankintavaltuudet koskevat hankintapäätöksiä sekä tilausten ja sopimusten allekirjoituksia.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Yrjö Judström, hallintojohtaja, puhelin: 310 34986
yrjo.judstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote
Hankinta
Hankintapäällikkö
Toimitusjohtaja
Yksikön johtajat
Yksikön sihteerit

Päätösehdotus

27.01.2016

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Yrjö Judström, hallintojohtaja, puhelin: 310 34986
yrjo.judstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, HKL-liikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Hankintapäällikkö
Toimitusjohtaja
Yksikön johtajat
Yksikön sihteerit

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Toimitusjohtaja 19.11.2015 § 97

HEL 2011-003086 T 00 01 00

Päätös

Toimitusjohtaja päätti, kumoten asiassa aiemmin tekemänsä päätöksen 2.11.2015 (94 §) ja ottaen huomioon liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan päätöksen 29.1.2009 (9 §) vahvistaa ylärajat, joihin laitoksen palveluksessa olevien henkilöiden päättämien sopimusten arvo saa kerrallaan nousta seuraavasti:

Enintään 15.000 euroa (ilman alv) 2.11.2015 alkaen:

isännöitsijä Reino Aittomäki
kalustopäällikkö Tom Andersson
kiinteistöpäällikkö Päivi Kontro
sähköjärjestelmäpäällikkö Pekka Korpela
työnjohtaja Esa Leskinen
projekti-insinööri Rauno Lipponen
kehittämispäällikkö Artturi Lähdetie
rata- ja pysäkkisuunnittelija Mikko Metsola

27.01.2016

ratapäällikkö Pentti Myllymäki
ostaja Matti Orpana
va. rakennuttajapäällikkö Anna Martemaa
hankinta-asiantuntija Tuomas Alakurtti
ostoinsinööri Antero Salmivaara
rakennuttajainsinööri Matti Tauriainen
valvomoinsinööri Tenho Mynttinen
hankinta-asiantuntija Mauri Koski
logistiikkasuunnittelija Jussi Liimatta
logistiikkasuunnittelija Jani Nummila

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Toimitusjohtaja 02.11.2015 § 94

2.9.2014 Lausunto annettu

5.12.2013 Lausunto annettu

13.06.2013 Lausunto annettu

7.3.2013 Lausunto annettu

31.10.2012 Lausunto annettu

19.9.2011 Lausunto annettu

24.08.2011 Lausunto annettu

Lisätiedot

Yrjö Judström, hallintojohtaja, puhelin: 310 34986
yrjo.judstrom(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 13.02.2014 § 32

HEL 2011-003086 T 00 01 00

Päätös

Johtokunta päätti vahvistaa 1.3.2014 alkaen ylärajat, joihin laitoksen palveluksessa olevien henkilöiden Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen johtosäännön 5 §:n 5-kohdan mukaan päättämien sopimusten arvo saa kerrallaan nousta (ilman alv), seuraavasti:

- toimitusjohtaja 500 000 euroa,
- metroliiikennejohtaja 300 000 euroa,
- HKL-Raitiolikenteen yksikön johtaja 300 000 euroa,
- HKL-Infrapalvelujen yksikön johtaja 300 000 euroa
- hallintojohtaja 150 000 euroa,

27.01.2016

3

- hankintapäällikkö 75 000 euroa,
- toimitusjohtajan erikseen nimeämät hankintoja suorittavat henkilöt enintään 20 000 euroa, ja
- yksikköjen johtajien erikseen nimeämät hankintoja suorittavat henkilöt enintään 7 500 euroa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Eeva Hänninen, hankintapäällikkö, puhelin: 310 35100
eeva.hanninen(a)hel.fi

27.01.2016

§ 20

Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto (Kvsto)

Kvsto 2.12.2015 § 328 Kj/3

Kaupungin talousarvio vuodeksi 2016 ja taloussuunnitelma vuosiksi
2016-2018

HEL 2015-010426 T 02 02 00

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kvsto 9.12.2015 § 347 Kaj/11

Länsisataman korttelin 20262 osan tontista 1 ja korttelin 20263 osan
tontista 1 sekä satama- ja vesialueen asemakaavan muuttaminen (Jät-
käsaari, Atlantinkaaren alue nro 12331)

HEL 2011-006112 T 10 03 03

Kvsto 9.12.2015 § 348 Kaj/12

Länsisataman osaa korttelista 20262 sekä satama- ja katualueita kos-
kevan asemakaavan muuttaminen (Jätkäsaaren liikuntapuiston alue,
nro 12277)

HEL 2011-006009 T 10 03 03

Kvsto 9.12.2015 § 349 Kaj/13

27.01.2016

Munkkiniemen korttelin 30080 tonttien 3 ja 10 asemakaavan muuttaminen (Kuusisaari, nro 12268)
HEL 2012-008529 T 10 03 03

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 7.12.2015 § 1176 Kj/5

Vuoden 2017 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2017–2019 taloussuunnitelmaehdotuksen käsittelyjärjestys
HEL 2015-012995 T 00 01 01

Khs 7.12.2015 § 1177 Kj/6

Vuoden 2016 talousarvion noudattamisohjeet
HEL 2015-012900 T 02 02 00

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Khs 14.12.2015 § 1212 Kj/10

Lähiöprojektin projektisuunnitelma kaudelle 2016–2017
HEL 2015-003915 T 00 01 04 00

Khs 14.12.2015 § 1225 Kaj/1

Runkolinja 500:n osa: Paciuksenkadun ja Tukholmankadun liikennesuunnitelma, Meilahti
HEL 2015-010887 T 08 00 00

Khs 14.12.2015 § 1226 Kaj/2

Sturenkadun ja Aleksis Kiven kadun liikennesuunnitelma
HEL 2014-002242 T 08 00 00

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Konsernijaosto (Koja)

Koja 14.12.2015 § 180 Kj/3

Kaupunginhallituksen konsernijaoston kokoontuminen keväällä 2016
HEL 2015-009685 T 00 00 02

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Johtamisenjaosto (Joja)

27.01.2016

Joja 7.12.2015 § 42 Kj/3

Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston kokoontuminen keväällä 2016
HEL 2015-012890 T 00 00 02

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kaupunginjohtaja (Kj)

Kj 21.12.2012 § 158

Kaupungin hallintoelinten päätösten seuraaminen

Kaupunginjohtaja päätti, ettei ota käsiteltäväkseen seuraavien viran-
omaisten viikolla 51 tekemiä päätöksiä:

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta 16.12.2015

[Linkki kaupunginjohtajan päätösasiakirjoihin](#)

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 21

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi, että johtokunnan puheenjohtajan ilmoitukset 8.12.2015 - 12.1.2016, ettei ota/esittele otettavaksi johtokunnan käsiteltäväksi seuraavia toimitusjohtajan ja yksiköiden johtajien tekemiä päätöksiä:

8. - 31.12.2015

Toimitusjohtaja § 100 - 111

Hallintojohtaja § 22 - 25

HKL-Infrapalveluiden johtaja § 116 - 124

HKL-Raitioliikenteen johtaja § 50 - 51

1. - 12.1.2016

Toimitusjohtaja § 1-3

HKL-Infra ja kalusto, yksikön johtaja § 1

[Linkki viranhaltijapäätöksiin](#)

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.01.2016

6

§ 22

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

27.01.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 6, 7, 9, 10, 16, 17, 18, 20, 21 ja 22 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 8 ja 19 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

27.01.2016

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin liikelaitos -liikelaitoksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 11 ja 12 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

27.01.2016

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

27.01.2016

Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

27.01.2016

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

4

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 13, 14 ja 15 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankintaoikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisua.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä.

27.01.2016

nä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluku- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaituksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa

27.01.2016

käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa haluaa vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianton tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireilletulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on seuraava:

27.01.2016

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus

27.01.2016

on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 21 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus perii asian käsittelystä maksua 2000 euroa, jos hankinnan arvo on alle 1 miljoona euroa; 4000 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja alle 10 miljoonaa euroa; ja 6000 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

27.01.2016

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL)

Tuomas Rantanen
puheenjohtaja

Rain Mutka
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Lilja Tamminen

Marjaana Syrjälä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 05.02.2016.